

MAKTABGACHA VA BOSHLANG'ICH TA'LIM TIZIMIDA O'QITISHNING ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARI

Turdiyeva Hulkar Yangiboy qizi

Denov tadbirkorlik va pedagogika institute

Pedagogika fakulteti Boshlang'ich ta'lim

2-bosqich yo'nalish talabasi

Email: hulkarturdiyeva19@gmail.com

Tel: +998 88 407 19 05

Jafarova Hadisa

Denov tadbirkorlik va pedagogika institute

Pedagogika fakulteti Boshlang'ich ta'lim

2-bosqich yo'nalish talabalari

Email: hadisajafarova06@gmail.com

Tel:

Annotatsiya-Mazkur maqolada maktabgacha va boshlang'ich ta'lim tizimida qo'llanilayotgan zamonaviy pedagogik texnologiyalar, ularning o'qitish jarayoniga ta'siri hamda ta'lim sifatini oshirishdagi o'rni tahlil qilinadi. Shuningdek, interfaol usullar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, innovatsion yondashuvlar va ilg'or xorijiy tajribalarni milliy ta'lim tizimiga integratsiya qilish masalalari yoritilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, boshlang'ich ta'lim, pedagogik texnologiya, innovatsiya, interfaol metod, AKT, kreativlik, ta'lim sifati.

Аннотация-в данной статье анализируются современные педагогические технологии, применяемые в системе дошкольного и начального образования, их влияние на процесс обучения и роль в повышении качества образования. Освещаются вопросы использования интерактивных методов,

информационно-коммуникационных технологий, инновационных подходов и интеграции передового зарубежного опыта в национальную систему образования.

Ключевые слова: дошкольное образование, начальное образование, педагогическая технология, инновация, интерактивный метод, ИКТ, креативность, качество образования.

Abstract-This article analyzes modern pedagogical technologies used in the preschool and primary education system, their impact on the learning process, and their role in improving the quality of education. It highlights the use of interactive methods, information and communication technologies, innovative approaches, and the integration of advanced international experience into the national education system.

Keywords: preschool education, primary education, pedagogical technology, innovation, interactive method, ICT, creativity, quality of education.

Kirish

Bugungi kunda ta'lim tizimining barcha bo'g'inlarida, xususan, maktabgacha va boshlang'ich ta'limda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish dolzarb masalalardan biri bo'lib qolmoqda. Chunki bu bosqich bolalarning shaxs sifatida shakllanishi, tafakkur, nutq, diqqat, xotira va ijodiy qobiliyatlarining rivojlanishida muhim o'rin tutadi.

O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni va "Maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish konsepsiyasi"da zamonaviy innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish, ta'lim-tarbiya jarayonini interfaol usullarga asoslash

belgilab qo'yilgan. Shu sababli pedagoglar o'z faoliyatida yangi metod va texnologiyalarni qo'llash orqali bolalarda mustaqil fikrlash, o'z fikrini erkin ifoda etish, ijodkorlik va tashabbuskorlik ko'nikmalarini shakllantirishga e'tibor qaratmoqdalar.

Asosiy qism

1. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar mohiyati

Pedagogik texnologiya — bu ta'lim jarayonini maqsadga yo'naltirilgan holda tashkil etish, natijani kafolatlashga qaratilgan tizimli faoliyatdir. U an'anaviy o'qitish usullaridan farqli ravishda, o'quvchi (yoki tarbiyalanuvchi) faoliyatiga tayanadi, ya'ni "o'qituvchi markazida" emas, "bola markazida" bo'ladi.

Maktabgacha ta'limda bu yondashuv asosan o'yin, musiqiy, ijodiy, konstruktorlik, dramatizatsiya kabi faoliyat turlarida qo'llaniladi. Boshlang'ich ta'limda esa "aqliy hujum", "klaster", "insert", "fikrlar jadvali", "sinkveyn", "debate" kabi interfaol metodlar keng qo'llanmoqda.

2. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o'rni

Zamonaviy o'qitish texnologiyalarining ajralmas qismi bu — ****axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT)****dir. Ularning yordamida darslarni vizual, interaktiv shaklda o'tkazish, multimediali resurslardan foydalanish imkoniyati yaratiladi. Masalan, ta'limiy videolar, elektron darsliklar, interaktiv doska, planshetlar orqali o'quvchilarda o'quv motivatsiyasini oshirish mumkin.

Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun **interaktiv o'yin dasturlari** (masalan, "ABC kids", "Learning Apps", "Paint" dasturlari) orqali o'rganish jarayonini qiziqarli va samarali qilish mumkin. Boshlang'ich ta'limda esa **onlayn testlar**,

virtual laboratoriyalar, Google Classroom yoki LearningApps platformalari yordamida o‘quv jarayonini individuallashtirish imkoniyati mavjud.

3. Interfaol usullar va ularning afzalliklari

Interfaol metodlar ta’lim jarayonida o‘quvchi ishtirokini kuchaytiradi, hamkorlikda fikrlash va muammoli vaziyatlarni hal etish ko‘nikmalarini shakllantiradi. Quyidagi usullar ayniqsa samaralidir:

“**Aqliy hujum**” — o‘quvchilarning erkin fikrini faollashtiradi;

“**Klaster**” — ma’lumotlarni tizimlashtirishga yordam beradi;

“**Blits-so‘rov**” — tezkor fikrlashni rivojlantiradi;

“**Rol o‘ynash o‘yinlari**” — kommunikativ ko‘nikmalarni mustahkamlaydi;

“**Sinkveyn**” — tahlil va ijodkorlikni rivojlantiradi.

Ushbu metodlarni qo‘llash orqali o‘quvchilar o‘z fikrini dalillar bilan asoslash, guruhda ishlash va ijodiy yondashish ko‘nikmalarini egallaydilar.

4. Xorijiy tajriba va milliy yondashuv

Dunyo tajribasida Finlyandiya, Yaponiya, Janubiy Koreya kabi mamlakatlar maktabgacha va boshlang‘ich ta’limda bola markazli, o‘yin asosidagi o‘qitish tizimini qo‘llamoqda. O‘zbekiston ta’lim tizimida ham bu tajribalarni milliy qadriyatlar asosida tatbiq etish jarayoni ketmoqda.

Masalan, Finlyandiya tajribasida o‘qituvchi bolaning ruhiy holatini inobatga olgan holda erkin muhit yaratadi. O‘zbekistonda esa “Ilk qadam” davlat dasturi asosida maktabgacha ta’lim muassasalarida innovatsion yondashuvlar bosqichma-bosqich joriy etilmoqda.

5. Pedagog kadrlarning zamonaviy tayyorgarligi

Zamonaviy texnologiyalarni samarali qo'llash uchun pedagoglarning kasbiy kompetensiyasini oshirish, ularga AKT, innovatsion metodlar, ijodiy fikrlash bo'yicha treninglar tashkil etish muhimdir. Har bir o'qituvchi yoki tarbiyachi **“doimiy o'rganuvchi mutaxassis”** bo'lishi kerak.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha va boshlang'ich ta'lim tizimida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash bolalarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshiradi, ularni mustaqil fikrlovchi, faol va ijodkor shaxs sifatida tarbiyalash imkonini beradi. Shuningdek, o'qituvchilarning innovatsion yondashuvi ta'lim sifatining uzluksiz oshishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi “Ta'lim to'g'risida”gi Qonuni. — Toshkent, 2020.
2. “Ilk va maktabgacha ta'lim konsepsiyasi”. — Toshkent, 2019.
3. Ziyomuhamedov B., Hasanboeva O. **Pedagogik texnologiyalar asoslari**. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
4. G'ulomov S., Jo'raeva N. **Innovatsion ta'lim texnologiyalari**. — Toshkent: TDPU nashriyoti, 2022.
5. UNESCO Report. *Early Childhood Education and Digital Learning*. — Paris, 2021.
6. M. Fullan. *The New Meaning of Educational Change*. — New York: Teachers College Press, 2019.